

Проект „Повишаване на туристическия потенциал
в общините Кюстендил и Конче – устойчиво съвместно бъдеще”,
CB006.1.21.164, съфинансиран от ЕС чрез Интеррег -
ИПП Програма за трансгранично сътрудничество
България – Македония 2014-2020

Водопад “Полска Скакавица”

Природна забележителност

Водопад „Полска Скакавица“, община Кюстендил

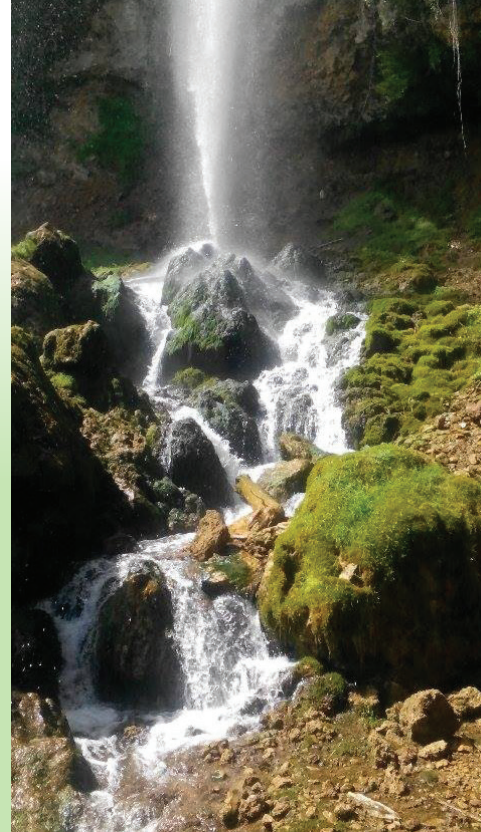
Крайщето е една от географските области на България с най-сложна геоморфоложка структура. Преди милиони години от магмата в дълбините на земната кора, от лавата на вулкани и на гъната на големите водни басейни са се образували скалите, които се виждат по пътя към махала Водопада на с. Полска Скакавица.

Част от геоложкото наследство на България е природната забележителност Гърбински навлак. Резултат на минало геолошко събитие, може би с катастрофални последици, е и образуването на водопада при с. Полска Скакавица. Преди около 120 милиона години, в следствие на сериозни процеси на нагъване, се образуват различни деформации на земната кора. Една

такава деформация е лесно видимата линия на срязване, довела до образуването на Скакавишкия водопад.

Големи (Широки) дол и Злогошка река (Бресница) са двата, сравнително малки десни притока на река Струма, преминаващи през землището на с. Полска Скакавица. Водопадът Скакавица е образуван на първия от двата – Широки дол. Денивелацията от най-високата точка, откъдето започва водопадът до нивото на река Струма е 70 м. Основният пад на водопада е 53 м. За разлика

от някои изпреварващи го по височина, Скакавишкият водопад е активен през цялата година. Най-пълноводен е през пролетта и най-маловоден в края на лятото и първите сухи есенни месеци. Ако в класацията на българските водопади оставим само тези, които имат целогодишно вода, то тогава Скакавишкият заема едно от челните места. Той е забележителен и с още една своя особеност. Вместо да намалява, следствие на разрушителната сила на водата, която отнема от скалната основа – процес, лесно забележим при гиганските водопади като Ниагарския и Виктория, водопадът добавя към своите

размери. Това се дължи на водите на река Широки дол, обогатени с минерала калциев карбонат от преминаването през скални формации от варовици и доломити с триаска възраст. Стичайки и разпръсквайки се на фини капчици по водопада част от този разтворен в тях калциев карбонат се отделя образувайки тънки слоеве, които постепенно покриват скалата и всичко намиращо се по нея. Така се образуват бигорните образувания и скали, които могат да достигнат дебелина повече от метър. Ако се загледате внимателно в подножието на водопада бихте открили, че тънка коричка от калциев карбонат покрива части от живите мъхове, украсили пръсканите от водата скали. По край пътеката към селото ще видите в отдавна изсъхналите бигорни образувания да стърчат включени корени, клонки или други растителни останки с различна степен на минерализация.

Върху терасата на водопада, живописно разположен в непосредствена близост до водния пад, се намира и православният храм "Свети Димитър". Църквата е построена от майстор Георги Манчов през 1892 г. Върху основи на по-стара, късно-средновековна църква и е със запазени стенописи и старобългарски надписи.

Подобреният транспортен и пешеходен достъп, осигурен чрез рехабилитация на участък от общински път, изграждане на еко пътеки и обособяване на място за паркиране и зони за отдих и наблюдение, позволява на посетителите да се насладят напълно на красотата на водопада и заобикалящата го местност. Обиколната еко-пътека, с обособените места за наблюдение и отдих, разкрива най-пълно гледката към водопада от всички достъпни страни. Пътеката покрай него води и до няколко малки пещери и ниши. За някои от тях има легенди, че са били обитавани от монаси в Средновековието, включително и св. Йоан Рилски.

Пешеходните маршрути са и възможност за запознаване с природните ресурси на района, който е дом на много редки, защитени и включени в Червената книга земноводни и влечуги. Досега са установени 21 вида. Ходейки по пътеката

зърнете някоя шипоопашата или шипобедрена костенурка.

В Земенския пролом са установени повече от една трета от всички срещащи се в България видове птици. От тях много могат да бъдат видени непосредствено около водопада или в пролома, по

Белоопашат мишелов

пролетно и есенно време лесно могат да се забележат късокраки гущери да се шмузват сред листата. В храстите или сред гъстата растителност дебнат своята плячка зелените гущери. Стенните гущери са активни дори и в топли зимни дни. Срещат се змии - пепелянки, водни змии, смок-мишкар и голям стрелец. В разливите около реката пролетно време има поне 5 вида жаби. Ако сте късметлии, по склоновете наоколо със сигурност ще успеете да

пътя към него и тази част на село Полска Скакавица. Целогодишно тук се срещат водният кос, земеродното рибарче, дългоопашатият синигер, горската зидарка. Тук се намира и най-северното находище на скалната мишка в България. Усамотените и недостъпни места покрай реката са дом на друг рядък и защитен вид - видрата. Многобройните скални цепнатини, дупки и малки пещери се обитават от много прилепи, като за някои видове проломът и скалните комплекси около водопада са постоянно местообитание през цялата година, а за други са миграционен път и място за зимуване.

За двучасова разходка през май – юни, по пътеката около водопада, склоновете към река Струма и покрай нея, могат да се видят повече видове пеперуди, отколкото се срещат на целите Британски острови. Освен огромното разнообразие на насекоми (над 710 вида пеперуди, от които 610 вида нощни), тук са установени много други безгръбначни животни – паяци, охлюви, ракообразни. Слабото човешко въздействие, съпроводено с липса на замърсяване или унищожаване на местообитанията е причината за запазените

Колония на пещерен дългокрил прилеп

Воден кос

популации на видове животни, включени в Червената книга на България и различни европейски и международни природозащитни директиви и документи. Едни от срещаните се тук защитени видове са пеперудите поликсена, голямата огневка, едрата синевка, четириточковата еуплагия, бръмбара розач и много други.

Бъдете внимателни, когато се разхождате – наблюдавайте, снимайте, но не улавяйте и не безпокойте дивите обитатели! Пазете техните местообитания и убежища! Без тях и нашият дом не би оцелял.

Municipality of Kyustendil

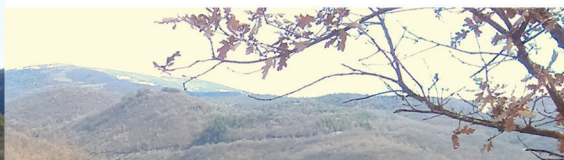
Municipality of Konche

A Sustainable Joint Future

www.kyustendil-konche-nature.eu

ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ
пл. „Велбъжд“ № 1
2500 Кюстендил, България
obstina@kustendil.bg
www.kustendil.bg

ОБЩИНА КОНЧЕ
2424 Конче
Р Македония
opstina.konce@t.mk
www.konce.gov.mk

Тази публикация е направена с подкрепата на Европейския съюз, чрез Програма Интеррег – ИПГ за трансгранично сътрудничество България – Македония, ССІ No 2014ТС1615СВ006. Съдържанието на публикацията е отговорност единствено на Община Кюстендил и по никакъв начин не трябва да се възприема като израз на становището на Европейския съюз или на Управляващия орган на Програмата.